

1. CONTRIBUȚIA VOIEVOZILOR ROMÂNI LA FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA CULTURII NAȚIONALE

Un posibil pretext pentru discuție

De-a lungul istoriei, Țările Române au avut o istorie încărcată de sacrificii pentru păstrarea identității de neam, de patrie și de credință. În cadrul acestei istorii, Biserica a avut un rol însemnat, căci a fost leagănul civilizației noastre. Pe lângă faptul că voievozii români au purtat stindardul în lupta pentru apărarea valorilor românești, ei au fost și buni creștini, iar această calitate s-a materializat prin ctitoriile pe care le-au făcut, prin politica de apărare a neamului și a zonei geo-politice de atunci, dar și prin numeroasele danii făcute mănăstirilor din Sfântul Munte Athos. Contribuția deosebită a românilor este evidențiată, pe baza multor documente, de toți istoricii importanți ai Athosului. Aceștia au recunoscut că *fără ajutorul dat de voievozii munteni și moldoveni în decursul veacurilor, unele mănăstiri athonite ar fi încetat demult să mai existe sau să-și continue viața lor de obște.*

Singuri sau în alianță cu țările creștine vecine, domnitorii Țărilor Române au dus grele bătălii de apărare împotriva turcilor otomani, împiedicând expansiunea acestora spre centrul Europei.

Mircea cel Bătrân, voievod al Țării Românești între anii 1386 - 1418, a fost unul dintre cei mai importanți conducători ai ei.

→ A luptat pentru apărarea neamului creștinesc, întărind cetățile de la Dunăre și purtând mai multe victorii împotriva turcilor, astfel încât la moartea sa, Țara Românească era independentă.

Cea mai răsunătoare victorie a voievodului a fost la Rovine (1395), unde l-a învins pe marele sultan Baiazid. Ca urmare a abilităților sale, domnitorul a fost invitat să participe cu efective militare și la cruciada de la Nicopole (1396), organizată de principele Sigismund de Luxemburg. Acesta l-a caracterizat pe domnitorul român ca pe *un bărbat viteaz, activ și puternic.*

Titlul său voievodal era foarte sugestiv din punctul de vedere al mărturiei identității creștine: *...cel în Hristos binecredincios, Io Mircea Voievod, din mila lui Dumnezeu, domn a toată Ungrovlahia...*

→ A fost și un mare ctitor de biserici, zidind monumente neprețuite de artă religioasă: mănăstirea Cozia din județul Vâlcea, care avea să servească drept necropolă domnească, lui și familiei sale, mănăstirea Tismana din județul Gorj și Brădet, din județul Argeș. A acordat, de asemenea, danii însemnate mănăstirilor Snagov, Glavacioc, Dealu, Govora, Bolintinu și bisericii domnești de la Argeș. A ajutat mănăstirile de la muntele Athos într-o perioadă dificilă pentru acestea.

→ În timpul domniei sale, în anul 1392, au fost aduse în țară moaștele Sfintei Mucenițe Filoftea, fiind așezate în Biserica Domnească Sfântul Nicolae din Argeș. De asemenea, tot acum, Patriarhia de la Constantinopol a numit pe mitropolitul Țării Românești *exarh al plaiurilor*, adică îl investea cu autoritate și asupra credincioșilor români din Transilvania.

Vlad Țepeș a fost unul dintre marii eroi ai luptei românilor pentru libertate și independență.

Dând dovadă de un curaj care depășea de multe ori limitele obișnuitului, a contribuit prin acțiunile sale la apărarea propriei țări, dar și a civilizației române. Fiu al lui Vlad I Basarab (cunoscut sub numele de Vlad Dracul) și nepot al lui Mircea cel Bătrân, a primit porecla *Țepeș* ca urmare a utilizării pedepsei *tragerii în țeapă*. Această pedeapsă nu este produsul imaginației lui Vlad, ea fiind cunoscută încă din Antichitate.

Vlad Țepeș a urmărit un scop precis: eliberarea țării de orice obligații față de Imperiul Otoman și organizarea rezistenței pentru apărarea independenței. Astfel, el se dovedește a fi personalitatea politică care a știut să discearnă felul în care va evolua situația politică și militară în anul 1462, luând în timp măsurile de siguranță pentru a nu fi surprins nepregătit.

→ Ceea ce merită subliniat e curajul extraordinar de a înfrunta colosul otoman și pe unul dintre cei mai mari conducători de oști ai timpului, încrederea în propriile posibilități și mai ales în forțele pe care poporul său i le punea la dispoziție.

Vlad Țepeș apare în ochii propriilor săi supuși ca un domn care *cultiva* spiritul de dreptate, vitejia, îndrăzneala, vrednicia, moralitatea, chiar dacă în chip excesiv, dovedindu-se inflexibil față de „micile” păcate omenești.

Vlad Țepeș a fost un om care a iubit mai presus decât orice dreptatea, și care nu a ezitat să se sacrifice pentru un ideal politic mereu prezent în istoria noastră, „Independența”.

→ Ctitor al vechii mănăstiri Comana din județul Giurgiu și Turnu din județul Prahova, a fost un mare apărător al neamului și credinței.

Ștefan cel Mare (1457 – 1504) a fost o personalitate de excepție a timpului său, atât în plan militar și diplomatic, apărând cu vitejie hotarele țării Moldovei, considerată de el *poartă a creștinătății* (din cele peste 40 de bătălii, pierzând doar două), dar și în plan cultural.

În decursul glorioasei domnii a marelui domnitor creștin, viața bisericească a luat un avânt deosebit. A organizat și condus cu înțelepciune țara. Foarte bun creștin, Ștefan cel Mare a manifestat o deosebită grijă față de Biserică. Astfel, în timpul

